

aquesta identificació no és segura i d'altra banda aquí fóra possible una altra etimologia: *°artf* 'conexedor', 'entès en construcció, mestre d'obres' (cast. *alarife*, DECH I, 111).

Potser hi ha un duplicat de *Beniarrés* en un *Beni-⁵farés* recollit per SSiv. com un lloc del te. d'Oлива (Gandia), despoblada des de l'expulsió dels moriscos. Aquí s'hauria conservat també la *-h-* en forma de *-f-*. Segons JMBover (*Bi. Esc. Bal.*, § 896) Hug de Pacs fundà a. 1447 un fideïcomís a les baronies de Bunyolí i de la Torre de Pacs, o antiga *Biniarra*, a Felanitx. ¿Vindria això d'un *Biniarra* afí als noms precedents? Deixem-ho com a ben incert, no tenint-ne altra informació.

Hi hauria encara per a *Beniarrés* una etimologia sostenible, en l'arrel *°rs* (*RMa*, s. v. *uxor, acervus*), de la qual prové el NP algerià *°Arris*, i els NPP beduïns *°Arsa* i *°Arsân* (Hess, 39); si constés bé *°aris* (Belot) per al nom del nuvi i la núvia; però l'única forma coneguda és *°arús* (única en *RMa* i en *PALC*, 342.12) i l'única coneguda en la nostra toponímia (*Vinaròs, Bujaraloz, Canarrossa* etc., veg. el vol. I, 93).

¹ Igual canvi de *-f > -s* en el nom de l'antiga alqueria *Beniataf* de la vall de Moixent (aa. 1263, 1273) que apareix com *Beniatàs* el 1272 (vol. I, ²⁵ 52.9).

BENIARRUPAIX

«Despoblado del te. de Pego, del que no hemos conseguido noticia alguna; responde a la existencia de alguna alquería árabe» SSiv., *Nom.* 117; i a la p. 338 el torna a posar en una llista de sis despoblats del te. de Pego (formes totes d'aparença correcta); ³⁵ però no figura entre les cinc alqueries de Pego consignades en el *Rept.* segon Chabàs i SSiv. Sí en Madoz XII, 757: *Rupaix* «antiguo pueblo del valle de Pego, hoy desaparecido»; en efecte, a Pego em confirmaren *Rupais* (xxxiii, 109.2), però com que no ho tinc en notació fonètica, no estic segur que ho vagin donar com a forma viva. Tanmateix és versemblant que hagin existit totes dues formes: amb *Beni-*, i sense.

ETIM. És decisiva en això l'existència d'un NP semblant en la Mallorca sarraïna. En la seva edició del *Rept.* de Mallorca Quadrado (p. 502) posa entre els noms de la Ciutat «calle de *Aben-Rupair Bezamat*»; ¹ amb l'explicació «hijo de Robaher Bezamat» (var. potser suggerida pel seu guaiador Gayangos). *PALC* dóna *rapác*, plural *rapápic*, traduïnt «rapaz de escudero, moço de espuelas, monazillo de clérigos» (374a35, 314a16, 313b2) com àrab granadí; i Dozy (segurament informat per Simonet) hi afegeix, en lletres aràbigues, *rapás*, d'una escriptura de Granada (amb *b* de tres punts). Encara que *PALC* com a diminutiu d'aquest ⁵⁵ mot només consigna *rupáipaç* («monazillo de monjes», 314a13) partint del concepte aràbic que la *p* és una consonant geminada (= àr. *bb*) (i duplicant la síl·laba, com en el plural *rapápic*), també hi degué haver una forma menys arabitzada del diminutiu àrabo-mos-⁶⁰

sàrab *rupais*. D'aquesta ha de venir el *Rupais/-aix* del NL pegolí.

La variant amb *-r* del *Rept.* de Mall., i la suggerida per Quadrado o Gayangos, deuen ser-ne una alteració per encreuament amb un mossàrab *robair* o *ropair* quasi-sinònim, que amb el sentit de 'ladregot' es formaria també en mossàrab com a equivalent del cat. *robador* i del cast. *ropero*; cf. la complexa història del cast. i cat. ant. *ropa* exposada als articles *roba* i *robar* del DECH i el DECat. Un altre compost d'aquest mossàrab *rabbās* 'mosso', el veurem deformat en *Monrepòs*, poble a l'Horta de València [infra a l'article BON- (E-5)]; variants *Belrepòs* i *Bonrepòs* < àr. *Be(n e)l-rabbās*.

Un altre compost del mossàrab *robairo* sembla que s'oculta en el nom de *Torrubero* pda. del terme de Museros (xxx, 118.9). Per al primer membre es pot dubtar entre l'àr. *šarr* (pl. *šurar*) 'rotllo' (que figura en *Terrateig* i en *Torres-Torres*) o bé pot ser que fos primer *burg ar-rubairo*, canviant *burg* 'torre' en la seva traducció catalana.

Una etimologia especiosa era suposar que en *Beniarrupaix* hi hagués una forma arabitzada de PINNIS RUPARIIS derivat del ll. RUPES 'penya' (jo mateix ho havia pensat), però les dades citades de Mallorca i Granada provenen que no hi ha res d'això.

¹ Aquest deu ser *Ben-Šammādi* (arrel *šmd*: *Šemmādī*, GGAIG, 346; *Šamdān*, Hess, 25a).

30

BENIASMET

SSiv. dóna «*Beniasmet*» com anexas a la parròquia de *Benimassot* (Valle de Seta) a. 1574, amb 11 cases de moriscos (*Nom.* 107) i també com un *rahāl* aràbic vora Cocentaina, despoblada després de l'expulsió; i avui, i ja en el S. XIII, només pda. rural, afegeint-hi variants indatades *Beniasmit* i *Beniamet*; s. v. *Valle de Seta*, posa *Beniamet*, i després *Beniasmet*; Sarthou, GGRV, 549, n. 847, com despoblada de moriscos, *Beniasmet* en te. Cocentaina, consta a. 1609; jo també en tinc nota (xxxiv, 27.17), però deu ser de font escrita perquè és sense notació fonètica; no figura en el cens d'aquest any p. p. Regla però sí en els de 1563 i 1662 amb 4 i 12 moriscos (Lapeyre, 45).

Ningú hi posa accent i ja és possible que *Asín* (*Contr.*, s. v.), accentuant *Beniásmet* vagi bé en això; però menys segur en donar-li com etimologia un *Bani Āšmaṭ* «hijos del canoso»: car per més que hi hagi hagut tal adjectiu i una arrel *šmṭ* 'tornar-se gris' en l'àrab literal (Belot, 387b) no sembla que res d'això s'usés en l'hispanic ni magrebí: 'cabell blanc' i 'tornar-se canut' es diuen, amb l'arrel *šajb*: «canus, canescere», *RMa* «encanecer: *sibt*» *PALC* (215.3); i cap NP d'aquesta arrel no es registra a Algèria, Aràbia, ni Egipte (Hess 33, Littmann 86).

El que és cert és que *Asmet* i *A(b)met* es comprouen com a noms de moriscos. En la llista del moriscos de 1408, de l'arxiu de Cervera, figura un «*Ament Çohorí* (probablement mal llegit per *Amet Çahorí* 'saurí')